Stretnutie Platformy ambasádorov a ambasádoriek európskej demokratickej kultúry

Mládež a európske hodnoty. Demokratická škola – škola demokracie
Simulované zasadnutie Parlamentného zhromaždenia Rady Európy

Termín a miesto: 3. – 5. júla 2020 Svätý Jur
Rokovacie destinácie: Academia Istropolitana Nova, Prostredná 64;
Penzión Krone, Prostredná 160; Doškoľovacie stredisko Evanjelickej diakonie Agapé, Prostredná 37

Registračný formulár: https://forms.gle/KQhKyVbJTiFW6xgW7

Stretnutie Platformy ambasádorov a ambasádoriek európskej demokratickej kultúry je jednou z posledných významných aktivít projektu s názvom Platforma ambasádorov a ambasádoriek európskej demokratickej kultúry (ďalej ako „AmbEDK“), ktorý realizujú Academia Istropolitana Nova a Helsinský výbor pre ľudské práva na Slovensku v období od septembra do augusta 2020. Projekt je podporený z Európskeho sociálneho fondu v rámci Operačného programu Efektívna verejná správa. Podujatie je zároveň spoločným stretnutím troch platforiem mimovládnych organizácií, ktoré sa konštituovali v priebehu projektu: Platformy OLYMPOS, Platformy EURÓPA PLUS a učiteľskej platformy VZDELÁVANIE K DEMOKRACII.

Stretnutie má formu simulovaného zasadnutia Parlamentného zhromaždenia Rady Európy. Programovo to znamená, že v prvé dva dni (3. a 4. júla) sa konajú „zasadnutia výborov“ na aktuálne témy súvisiace s demokratickou kultúrou, demokraciou, právnym štátom, ľudskými právami a európskymi hodnotami. Výbory sú konštituované na základe hlavných tematických oblastí, ktorým sa Rada Európy venuje: demokracia, právny štát a ľudské práva, vrátane práv menšín.[1] Prvý výbor sa zameria na problematiku demokracie a právneho štátu, druhý výbor na problematiku ľudských práv, vrátane rodovej rovnosti a práv menšín. Témy sa v rámci výborov budú čiastočne prelínať, keďže demokracia, právny štát a ľudské práva sú konjunktívne a nie disjunktívne množiny. Tretí deň (5. júla) sa koná záverečné plenárne zasadnutie.

Celkovým zámerom je formulovať závery, ktoré napomôžu napĺňaniu cieľa vzdelávania mládeže k európskym hodnotám, premene školy na skutočne demokratickú školu, ktorá je zároveň školou demokracie, a tým naplniť aj jeden z obsahových cieľov projektu, reflektovať dva kľúčové dokumenty Rady Európy, ktoré sa týkajú demokratického vzdelávania a posilnenia občianskej participácie: Chartu Rady Európy o vzdelávaní k demokratickému občianstvu a ľudským právam (2010) a Referenčný rámec kompetencií pre demokratickú kultúru (2016 rs. 2018). Na záverečnom stretnutí sa tvorivo využijú všetky poznatky a skúsenosti nadobudnuté počas obdobia realizácie projektu.[2]

Každý výbor gestoruje jedna (alebo viacero) členských organizácií Platformy AmbEDK. Na začiatku zasadnutia jednotlivých výborov problematiku uvedie pozvaný expert/pozvaná expertka alebo expertná skupina v rozsahu maximálne 20 až 30 minút. Nasleduje rozprava, do ktorej sa aktívne zapájajú všetky členské subjekty platformy. Členky a členovia učiteľskej platformy plnia poradnú rolu. Ako poradkyne pôsobia aj dve pracovníčky

[1] Parlamentné zhromaždenie Rady Európy má 9 stálych výborov, z nich 6 je tematických a 3 sú procedurálne. Z tematických sú najdôležitejšie Výbor pre politické záležitosti a demokraciu a Výbor pre právne záležitosti a ľudské práva. Pre zjednodušenie sme v programe tematické výbory zlúčili do dvoch. Rada Európy (ďalej „RE“) je depozitárom Európskeho dohovoru pre ľudské práva, Európskeho dohovoru proti mučeniu a ďalších významných dokumentov relevantných pre SR vzhľadom na zloženie jej populácie: Rámcového dohovoru na ochranu národnostných menšín, Európskej charty regionálnych alebo menšinových jazykov a Európskej sociálnej charty. V rámci RE tiež pôsobí ECRI – Európska komisia proti rasizmu a intolerancii a Benátska komisia (Európska komisia pre demokraciu prostredníctvom práva). RE je tiež depozitárom tzv. Istanbulského dohovoru, Dohovoru Rady Európy o predchádzaní násiliu na ženách a domácemu násiliu a o boji proti nemu.

[2] Keďže prípravu záverečného stretnutia Platformy AmbEDK ovplyvnila mimoriadna situácia spôsobená koronakrízou, uskutočňuje sa v mierne redukovanej podobe oproti pôvodným plánom. Napriek tomu koncept záverečného stretnutia všetky stanovené ciele napĺňa.

Sociologického ústavu SAV, sektorového partnera projektu. Špeciálnym poradcom je bývalý dlhoročný riaditeľ Dokumentačného a informačného strediska Rady Európy v Bratislave.

Každý výbor má nasledovné študentské byro:

a) spolupredsedníctvo (2 študenti rs. 2 študentky), ktoré usmerňuje a riadi rozpravu;
b) 2 spravodajkyne rs. spravodajcov (raportéri a raportérky).

Členovia a členky byra zároveň zastupujú jednotlivé európske politické skupiny. Pre zjednodušenie situácie sa použije klasické rozdelenie na konzervatívnu/kresťansko-demokratickú – liberálnu – sociálno-demokratickú skupinu.

Predsedníctva a spravodajské tímy pripravia návrh záverečnej rezolúcie, ktorá bude predložená na záverečné plenárne zasadnutie. Pedagogické poradné tímy (krajské koordinátorky a krajskí koordinátori AmbEDK, členovia a členky učiteľskej platformy) poskytujú členom a členkám výborov odborné konzultácie. Pri simulácii sa účastníci a účastníčky riadia procedurálnymi pravidlami Parlamentného zhromaždenia Rady Európy.

PROGRAM

Piatok 3. júla 2020

12.30 – 13.45 Príchod zúčastnených,[3] registrácia
Miesto: Academia Istropolitana Nova, o. z. (ďalej ako „AINova“)

14.00 – 14.30 Privítanie, úvod, organizačné usmernenie: AINova a Helsinský výbor pre ľudské práva (ďalej ako „HVS“).

14.30 – 15.00 **Slávnostné otvorenie**: **Lucia Gembešová**, členka vedenia AINova; **Kálmán Petőcz**, predseda HVS; **Marek Neštický**, podpredseda Trnavského samosprávneho kraja; **Martin Venhart**, člen Predsedníctva SAV

15.15 – 16.50 **Výbor č. 1. Právny štát a demokracia. Téma: Ako zlepšiť a zefektívniť fungovanie orgánov činných v trestnom konaní; ako zlepšiť vymáhateľnosť občianskych a politických práv.**
Expert: **Roman Kvasnica**, advokát
Miesto: AINova – konferenčná sála
Gestorské organizácie: HVS; OLYMP; Danube Youth Institute
Rokovanie výborov vedie Byro, zložené z dvoch spolupredsedajúcich a dvoch raportujúcich. Po úvodných expertných vstupoch nasleduje rozprava, do ktorej sa aktívne zapájajú členky a členovia výboru.

16.50 – 17.15 Prestávka

17.15 – 18.50 **Výbor č. 1. Právny štát a demokracia. Téma: Výkon spravodlivosti. Reforma súdnictva a prokuratúry**.
Expertky: **Mária Patakyová**, verejná ochrankyňa práv; **Mária Kolíková**, ministerka spravodlivosti SR
Miesto: AINova – konferenčná sála
Gestorské organizácie: HVS; OLYMP; Pomáhame druhým, o. z.

19.30 – 21.00 Večera a spoločenský večer (folklórna hudobná skupina Muzička). Neformálne stretnutie platforiem a spolupracujúcich inštitúcií
Miesto: Penzión Krone - pivnica

Sobota 4. júla 2019

09.00 – 10.40 **Výbor č. 2. Ľudské práva a práva menšín. Téma: Argumentačné roviny vo veci reprodukčných práv žien**
Expertky: **Vladimíra Marcinková**, poslankyňa NR SR (tbc); **Adriana Mesochoritisová**, o. z. Možnosť voľby; **Dagmar Horná**, OLYMP

[3] V prípade, že máte registrované ubytovanie, je možné ubytovať sa od 12,30 v Penzióne Krone, Prostredná 160, Svätý Jur, alebo Stredisku Agapé, Prostredná 37, Svätý Jur.

Miesto: Penzión Krone – konferenčná sála
Gestorské organizácie: o. z. Možnosť voľby; OLYMP; o. z. Phoenix

10.40 – 11.00 Prestávka

11.00 – 12.45 Paralelné zasadnutia:
I. Stretnutie platforiem Olympos, Európa plus a Vzdelávame k demokracii (brainstorming). Zhodnotenie doterajších aktivít. Načrtnutie stratégie ďalšej spolupráce
Miesto: Academia Istropolitana Nova
II. Stretnutia „like-minded" skupín. Draftovanie rezolúcií Výboru č. 1 a č. 2
Miesto: Penzión Krone – konferenčná sála (Výbor č. 1), Stredisko Agapé – prednášková sieň (Výbor č. 2)

13.00 – 14.45 Obed
Miesto: Penzión Krone – pivnica

15.00 – 16.50 **Výbor č. 2. Ľudské práva a práva menšín. Téma: Ako zlepšiť interkultúrne vzťahy, interetnické porozumenie a interkultúrne vzdelávanie**
Pozdrav **Miroslava Tibora Morovicsa,** podpredsedu SAV
Expertky: **Lucia Molnár Satinská**, Jazykovedný ústav Ľ. Štúra SAV; **Ľuba Kráľová**, Múzeum rusínskej kultúry; **Zuzana Szabóová**, o. z. Centrum komunitného organizovania; **Lívia Bott**, o. z. FutuReg, **Diána Marosz**, blogerka; **Orsolya Végh**, lektorka Maxman Consultants, zakladateľka projektu rozumieme.si
Miesto: Penzión Krone – konferenčná sála
Gestorské organizácie: HVS; o. z. Centrum komunitného organizovania; o. z. FutuReg

16.50 – 17.15 Prestávka

17.15 – 19.00 **Výbor č. 1 + 2. Právny štát, demokracia a ľudské práva. Téma: Základné princípy právneho štátu a ľudských práv v praxi. Stav krajiny po pandémii**
Experti a expertky: **Ján Marosz,** poradca predsedu vlády SR; **Michaela Kušnieriková**, teologička a učiteľka; **Michal Vašečka**, sociológ, o. z. Bratislava Policy Institute, zástupca SR v ECRI; **Slávka Henčeková**, právnička; **Michal Davala**, advokát
Miesto: Penzión Krone – konferenčná sála
Gestorské organizácie: AINova; o. z. Bratislava Policy Institute; o. z. Centrum pre európsku politiku; o. z. TEUS

19.30 – 21.00 Večera a neformálne stretnutia platforiem a spolupracujúcich inštitúcií
Miesto: Penzión Krone - pivnica
V priebehu večera: neformálne stretnutia „like-minded skupín", draftovanie rezolúcií oboch výborov

Nedeľa 5. júla 2020

08.30 – 09.00 **Rokovanie Byra**

09.00[4] – 12.00 **Záverečná plenárna rozprava**. Mládež a Európa. Demokratická škola – škola demokracie. Prerokovanie správ z jednotlivých výborov. Príprava záverečných rezolúcií
Miesto: Penzión Krone – konferenčná sála
Gestorské organizácie: o. z. Pomáhame druhým; Danube Youth Institute; AINova; HVS
Odborný poradný tím: **Roman Balko**, predseda o.z. TEUS; **Dagmar Horná**, predsedníčka CK OĽP; **Kálmán Petőcz**, predseda HVS; **Peter Rusnák**, docent, Trnavská univerzita, Gymnázium P. Coubertina, Piešťany
Rokovanie vedie Byro spolupredsedajúcich a reportujúcich oboch výborov, za účasti odborných poradcov a poradkýň platformy Vzdelávame k demokracii.

12.00 **Prijatie záverečnej rezolúcie. Záver**

12.30 – 13.30 Obed
Miesto: Penzión Krone – pivnica

[4] Uvoľnenie izieb najneskôr do 10:00 hod. v penzióne Krone a do 12:00 hod. v Agapé

Účastníčky a účastníci:

Domovské realizátorské organizácie projektu AmbEDK

Academia Istropolitana Nova, o. z.
Helsinský výbor pre ľudské práva na Slovensku, o. z.

Za platformu OLYMPOS:

Olymp, o. z.
Možnosť voľby, o. z.
Pomáhame druhým, o. z.
Phoenix, o. z.
Centrum komunitného organizovania, o. z.
Leges humanae, z. s.

Za Platformu EURÓPA PLUS:

Bratislava Policy Institute, o. z.
Centrum pre európsku politiku, o. z.
Danube Youth Institute, občianska iniciatíva
FutuReg, o. z.
Inštitút pre aktívne občianstvo, o. z.

Za učiteľskú platformu VZDELÁVANIE K DEMOKRACII:

TEUS, o. z. (Teachers for the European Union Slovakia; Učitelia pre EÚ Slovensko, n. o.)
Krajská komisia Olympiády ľudských práv BB kraj
Krajská komisia Olympiády ľudských TT kraj
Krajská komisia Olympiády ľudských KE kraj
Krajské koordinátorky rs. krajskí koordinátori projektu AmbEDK

Za študentskú obec:

- študentky a študenti pozvaní Helsinským výborom pre ľudské práva a OLYMP (alumni Olympiády ľudských práv);
- študentky a študenti pozvaní Academiou Istropolitanou Nova (alumni programu EPAS);
- študentky a študenti pozvaní členskými organizáciami Platformy AmbEDK - o. z. Pomáhame druhým a Danube Youth Institute;
- študentky a študenti pozvaní na základe prejaveného záujmu počas terénnych informačných aktivít projektu, vrátane oblastí identifikovaných ako tzv. „biele miesta“.

Spolupracujúce partnerské inštitúcie:

Trnavský samosprávny kraj
Slovenská akadémia vied
Katedra politológie Filozofická fakulta UK & UNESCO Chair for Human Rights Education

Riadiaci tím:

Lucia Gembešová – členka vedenia Academia Istropolitana Nova
Marta Jendeková – členka vedenia Academia Istropolitana Nova
Kálmán Petőcz – predseda Helsinského výboru pre ľudské práva na Slovensku
Dagmar Horná – členka predstavenstva Helsinského výboru pre ľudské práva na Slovensku

Organizačný tím:

Zuzana Svitková – Academia Istopolitana Nova
Ladislava Hupková – Helsinský výbor pre ľudské práva na Slovensku (email: ladislava.hupkova@ainova.sk)
Kristína Ježová – Helsinský výbor pre ľudské práva na Slovensku / alumna OĽP
Soňa Treuerová – Helsinský výbor pre ľudské práva na Slovensku / alumna OĽP

Organizačný tím simulovaného zasadnutia Rady Európy:

Michaela Knošková – o.z Pomáhame druhým
Adriana Repáňová – o.z. Pomáhame druhým

Príloha k programu:

Na predchádzajúcich projektových podujatiach sa riešili nasledovné témy, ktoré spadajú pod široký okruh kompetencií pre demokratickú kultúru.

Globálne a prierezové témy: Európsky výskum hodnôt (v spolupráci so SÚ SAV); Fungovanie Organizácie Spojených národov; Nová globálna rozvojová agenda - Agenda 2030; Globálne výzvy z pohľadu EÚ – digitalizácia a automatizácia, populačné a demografické procesy, informačná explózia; Slovenské priority v OBSE; Udržateľný rozvoj – udržateľné životné prostredie, rozvoj ekologického vedomia; Ako reagovať na Environmentálne výzvy a klimatickú zmenu a naša reakcia na ňu; Reakcia na koronakrízu v EÚ.

Demokracia a právny štát: Základné princípy demokracie a právneho štátu; Miesto ústavy v systéme demokratického právneho štátu; Biznis, právny štát a európska demokratická kultúra; Miesto Ústavného súdu SR v systéme ústavných orgánov, Ústavný súd a ľudské práva; Koronakríza, právny štát ba ľudské práva; Nežná revolúcia a jej význam pre dnešok; November 1989 očami dnešnej mládeže; Súčasný stav a súčasné perspektívy demokracie na Slovensku; Totalitné režimy 20. storočia – holokaust; Ochrana životného prostredia a lokálny aktivizmus mládeže; Kompetencie regionálnych samosprávnych orgánov; Regionálny rozvoj v oblastiach s nepriaznivými ekonomicko-sociálnymi charakteristikami; Reflexia nedávnej minulosti – totalitné ideológie a režimy – vo vedomí súčasnej populácie; Vojnový slovenský štát; Historické, politické a sociálne zdroje, prejavy a podstatu fašizmu a nacizmu v ich rôznych podobách.

Ľudské práva, rodová rovnosť a práv menšín: Ohrozenia slobody prejavu a iných základných hodnôt OSN a OBSE. Ako sa s týmito ohrozeniami vysporiadať?; Volebné právo, význam volieb do Európskeho parlamentu; Konšpiračné teórie a dezinformácie; Diskriminácia, rasizmus a xenofóbia v prostredí mladých ľudí; Ľudské práva a nediskriminácia vo firemnej kultúre nadnárodných spoločností; Problematika integrácie rómskych spoluobčanov na obecnej úrovni; Násilie na ženách, rodová rovnosť, ľudské práva žien a ich vnímanie spoločnosťou a presadzovanie v pracovných a sociálnych vzťahoch; Problematika LGBTI ľudí; Občianska participácia a sieťovanie mladých ľudí; Význam osobnej odvahy v minulosti a súčasnosti; Dejiny a súčasnosť migrácie, humanitárne právo, migrácia ako výzva pre dnešný svet; Problematika rómskej a rusínskej menšiny, sociálne slabých a vylúčených komunít; Kritické myslenie ako dôležitý nástroj vysporiadania sa s výzvami dnešného sveta; Koronakríza a právo na vzdelanie; Koronakríza a postavenie a práva žien.

Kompetencie pre demokratickú kultúru – príručka pre stredné školy: je zameraná na oboznámenie stredoškolskej učiteľskej a žiackej obce s Referenčným rámcom Rady Európy pre demokratickú kultúru; ďalej je venovaná témam demokracie, právneho štátu, ľudských práv, migrácie, európskych hodnôt, medzinárodných a európskych inštitúcií, vrátane Rady Európy a Európskeho parlamentu, rodovej rovnosti a práv žien; politickým ideológiám.